

אלא הכא במאי עסקינן שהרינו אצלו וקמיפלגי בדרכי יצחק –

Rather, here we are discussing a case where he gave it to him as collateral, and they argue regarding the ruling of *Rabi Yitzchok*

OVERVIEW

Regarding the dispute between אביי (who maintains גובה הוא למפרע) and רבא (who maintains גובה הוא ולהבא), the גמרא initially assumed that it is a duplicate of a dispute in a ברייתא between תנאים regarding a Jew who lent money to a גוי [or the reverse a גוי who lent money to a Jew] with חמץ as a security, whether this חמץ is מותר after פסח or not. Subsequently the גמרא recanted¹ and established that the בע"ה קונה משכון ר' יצחק that the תנאים is whether we follow the ruling of ר' יצחק in a case where the borrower is a גוי. Our תוספות discusses how אביי will interpret this ברייתא

asks תוספות

תימה לרבינו יצחק בן אשר אביי היאך יתרוץ הך דעל כרחך בדרכי יצחק קמיפלגי? -

The ריב"א is astounded! How will אביי interpret this ברייתא? For perforce the משכון קונה a ישראל whether ר"י argue regarding the ruling of תנאים in the ברייתא - גוי

וסיפא דקתני נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אמאי דברי הכל עובר -

However the סיפא where it states, 'a נכרי lent a ישראל for his חמץ as a security,' why is it that everyone agrees that the ישראל is עובר on ב"י וב"י? For -

אף על גב דלא קנה כיון דלמפרע הוא גובה³ -

Even though the נכרי did not acquire the חמץ, nevertheless the Jew should not be retroactively משכון גוי collects since the גוי, ב"י וב"י on עובר from the time of the loan!

- רישא has a question even on the תוספות

ורישא נמי אמאי אינו עובר למאן דאמר⁴ כיון דלמפרע הוא גובה -

¹ The סיפא of the ברייתא stated that if a גוי lent money to a Jew with חמץ as a security all agree that it is אסור after פסח (since a גוי is certainly not קונה משכון from a ישראל). Therefore we cannot assume that any of the תנאים maintains (which poses a difficulty for אביי, which our תוספות addresses), for otherwise why is the ישראל עובר, since the גוי acquired the חמץ למפרע from before פסח.

² [See footnote # 1.] This explains the רישא of the ברייתא (where a Jew lent money to a גוי and the גוי deposited the חמץ as a security by the Jew), where the ת"ק maintains he is not עובר on ב"י וב"י since a ישראל is not קונה משכון from a גוי, while ר"מ maintains he is עובר since a ישראל is קונה משכון even from a נכרי.

³ When the גוי eventually collects the חמץ as payment for his loan it is considered (according to אביי that למפרע הוא) that this חמץ belonged to the גוי from the time the loan took place – before פסח!

⁴ Others amend this to read עובר לת"ק (instead of עובר לר"מ כיון).

And even in the **רישא** (where the **ישראל** lent money to the **גוי** for his **חמץ**) **why is the **ישראל** not עובר** on **ב"י וב"י** according to the **ת"ק**, since **הוא גובה** ⁵.

answers: תוספות

ומפרש רבינו יצחק בן אשר דהשתא כי מוקי פלוגתא בדרכי יצחק -

And the **ריב"א explained that now when we establish that the dispute is in regards to the ruling of **יצחק** (whether **ישראל** מנכרי בע"ה קונה משכון applies to the **ריב"א** -**

מיירי שלא בא **ישראל לידי גבייה שפדאו נכרי לבסוף** -

The **ברייתא** (in the **רישא**) is discussing a case where the **ישראל** never collected the **חמץ** for his loan since the **נכרי** eventually redeemed the **חמץ** -

דלא שייך השתא פלוגתא דאביי ורבא כלל -

So that now the dispute between **אביי and **רבא** is not applicable here at all -**

אלא בהא קמיפלגי דלמאן דאמר עובר סבירא ליה -

But rather the **ת"ק and **ר"מ** argue regarding this issue, that according to the one (the **ת"ק**) who maintains he is עובר on **ב"י וב"י**, he maintains -**

דקני ליה **ישראל מנכרי והוי ליה ברשות **ישראל** -**

That a **ישראל acquires (an ownership in) a משכון even from a **גוי**, so the משכון of **ישראל** is considered as if it is in the possession of the **ישראל** (and he is עובר on **ב"י וב"י**) -**

ומאן דאמר אינו עובר סבירא ליה דלא קני ליה והרי לא היה ברשותו -

However, the one (the **ת"ק) who maintains that the **ישראל** is not עובר on **ב"י וב"י**, he maintains that a **ישראל** does not acquire a משכון from a **נכרי**, so therefore the **ישראל** was never in the possession of the **ישראל**. This explains the **רישא** according to **אביי** -**

ובסיפא דברי הכל עובר דלא קני ליה נכרי לכולי עלמא והרי היה ברשות **ישראל -**

And in the סיפא all agree that the **ישראל is עובר on **ב"י וב"י**, since all agree that a **ישראל** was never in the possession of the **ישראל** (from a **ישראל**), so therefore the משכון is not קונה a **נכרי**.**

This is concerning the **ברייתא** where the משכון was taken back by its owner -

ומיהו מתניתין דקתני נכרי שהלוה וכולי מותר בהנאה מיירי שלא פדאו **ישראל -**

However our משנה, which stated, 'מותר בהנאה, etc. the **נכרי who lent, etc. the **חמץ** is **נכרי**', is discussing a case where the **ישראל** did not redeem it but rather the **נכרי** took it as payment for his loan and therefore since **הוא גובה** (according to **אביי**), it belonged to the **נכרי**.**

⁵ Even if the **ת"ק** maintains that a **ישראל** מנכרי is not קונה משכון, nevertheless since **הוא גובה**, when the **ישראל** will eventually collect the **חמץ** for his loan, it is considered that he owned this **חמץ** from the time of the loan – before **פסח**!

⁶ The **נכרי** (after he deposited the **חמץ** by the **ישראל** as a security for his loan) paid up the loan and took back his **חמץ**.

⁷ **אביי** argue in a case where the **מלוה** took possession of the security as payment for the loan (the **לוה** did not pay him); where according to **אביי** it is considered as if this security always belonged to the **מלוה**, and according to **רבא** it belongs to him only from the due date (of the loan). However if the **לוה** paid the loan and took back the security, all agree that it never belonged (completely) to the **מלוה** (except for the [possible] ownership according to **יצחק**).

- פסח after מותר בהנאה (from before פסח), and is

דאי פדאו אף על גב דמוקי לה בסמוך בדאמר ליה מעכשיו מכל מקום⁸ מאי מהני:

For if the ישראל **would be discussing a case** (as the ברייתא **is**) where the **redeemed** the חמץ (by paying the נכרי and taking back the חמץ) it would not be מותר, **for even though** the גמרא **shortly establishes** the משנה in a case **where** the **told** the נכרי, 'if I do not pay you, the חמץ is yours **as of now**', **nevertheless how can that be effective**, if the ישראל was פודה the חמץ.

SUMMARY

משכון פודה the לוח was not relevant only if the למפרע הוא גובה.

THINKING IT OVER

1. תוספות explained that (according to אב"י) the ברייתא is discussing a case where there was פדיה and the משנה is discussing a case where there was no פדיה. How is it according to רבא; the cases of the משנה and ברייתא, are they discussing with or without פדיה?

2. In what way is the ruling of משכון בע"ח קונה 'stronger' (more effective) than the ruling (according to אב"י) that למפרע הוא גובה?

⁸ מעכשיו can be effective only if ultimately the ישראל never paid the loan and the נכרי took the חמץ as payment, therefore since the ישראל said מעכשיו, the נכרי owned the חמץ from before פסח; however the נכרי does not own the חמץ at all if ultimately the ישראל paid up the loan and took back the חמץ. [It should be noted that according to אב"י there is no need to be discussing מעכשיו, since he was not פודה and גובה.]